

STEV. (NO.) 107.

CHICAGO, ILL., TOREK, 6. JUNIJA — TUESDAY, JUNE 6, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Hitler svari Anglijo in Francijo - Dve slovenski novi maši

V svojem govoru na zborovanju vojnih veteranov povdarjal Hitler, da je Nemčija danes en sam vojaški tabor. — Cilji obkoljevanja se Angliji in Franciji ne bodo posrečili, je dejal.

Kassel, Nemčija. — Hitler je zadnje nedeljo izrekel javno svarilo zapadnim velesilama, Angliji in Franciji, naj jemlje ta resno v poštev, da imate danes opraviti z drugačno Nemčijo, kakor je bila ta pred zadnjo svetovno vojno, in, da njuni načrti za obkolitev Nemčije ne bodo tako lahko uspešni, kakor so tedaj. Dočim je namreč pred vojno Nemčija stal na čelu nemške vlade "civilist, preobleden v majorja", je danes vsakdo, ki je v vladi, "100 odstotni mož in vojak" in, da je cela Nemčija tako, rekoč en sam vojaški tabor, čes, da je cilj nazijske "učiti celi narod, da se nazvame vojaškega nastopa".

Svoj govor je imel Hitler na zborovanju vojnih veteranov, pri katerem je bilo navzočih okrog 300.000 oseb, in kot častni gostje so prisostvovali tudi delegati iz Italije, Japonske in Španije. V svojem uvodnem nagovoru je načelnik zborovanja, predno je predstavil Hitlerja, izrekel željo, "naj bi se Führerju posrečilo, skupno z njegovo zaveznico Italijo, da izpremeni os, ki veže obe državi, v os člega sveta."

Hitler je povdarjal, da so mirovne pogodbe pokazale pravi cilj, ki so ga imeli angleški in francoski politiki z obkolitvijo Nemčije, namreč, da se polaste nemških kolonij, da uničijo nemško trgovino ter vse temelje nemškega življenja ter izpodkopljejo nemški politični prestiz in moč. To so bili isti cilji, za katerimi stremijo angleški in francoski politiki danes, je dejal, toda obenem povdaril, da je Nemčija danes v notranjosti vse drugačna, da si ima na zunaj opraviti z enakimi razmerami. Danes mora biti v Nemčiji vsakdo, ki je na vodilnem mestu, vojak, in, kdorkoli se v tem oziru ne izkaže, "ga bom odstranil z njegove pozicije, ne glede, kdo je," je dejal. Pri tem je imel očividno v mislih razne "čistke" med vojaškimi voditelji, ki so kazali preveč konservativnosti in boječnosti.

JUDOVSKIM BEGUNCEM ODKLONJENO ZAVETIŠČE

Havana, Kuba. — Nemška ladja St. Louis je morala zadnji petek zapustiti to pristanišče z 907 judovskimi begunci, ko so ti par dni brez uspeha skušali dobiti dovoljenje, da bi se smeli izkrcati na Kubi. Oblasti so jim odklonile naselitev na tukajšnjem otoku, na kar se je najprej došlo, da se bodo morali begunci vrniti nazaj v Nemčijo. To pa je med njimi povzročilo tak strah in tako potrtost, da se je bilo bati, da ne izvrše masnega samoumora, in, da jim vlijeje nekoliko upanja, je ladijsko vodstvo razširilo med njimi govorice, da ugotegnijo dobiti dovoljenje za naselitev v Zed. državah. Iz Washingtona pa je nasprotno prišla vest, da se ni nič ukrenilo, da bi se smeli begunci

SKRBI GLEDE ALBANIJE

Italijanske čete tamkaj vznemirjajo Francijo.

Rim, Italija. — Tukajšnji francoski diplomati kažejo vznemirjenje nad tem, da pošilja Italija znatno večjo množino vojaštva v novoosvojeno Albanijo, kakor bi bilo potrebno za vzdrževanje miru. Tukajšnji francoski poslanik se je glede te zadeve obrnil naravnost na italijansko zun. ministerstvo. Dočim pa je grof Ciano baje odgovoril, da so čete tamkaj samo, da preprečujejo nemire med Albanci, se v francoskih krogih izraža skrb, da ima to bolj globok pomen, namreč, da se bo to vojaštvo uporabilo proti Grčiji.

JUGOSLOVANSKI RADIO PROGRAM SE NADALJUJE

Jugoslovanski konzulat v Chicagi objavlja, da se bo tudi tekom poletnega časa oddajal iz Belgrada kratkovalni radio program za jugoslovanske izseljence v severni in južni Ameriki, in sicer tako kakor doslej, namreč vsakega 14. in zadnjega v mesecu. Program se oddaja preko berlinske kratkovalne postaje OSR, dolžina 19.85 metrov, oziroma 15.110 kilociklov, za sev. Ameriko; za južno Ameriko pa preko postaje DZH, 20.75 metrov, oz. 14.460 k. c.

VESTI O PROTINAZIJSKIH IZGREDIH V SLOVENIJI

Velika Kaniža, Ogrska. — Semkaj so prispelle vesti, ki pa so privatnega značaja in ne uradno potrjene, da je v raznih obmejnih krajih na Štajerskem prišlo do izgrede proti raznim Nemcem, ki so očitno kazali svoje nazijske mišljenje. Tako so v Konjicah izgredniki napadli trgovino in stanovanje tamkajšnjega lokalnega nazijskega voditelja in ju znatno poškodovali. Nekaj podobnega se je pripetilo v Mariboru proti dr. Karlu Kieserju, ki stoji tamkaj na čelu nazijskega gibanja. Ako so te vesti resnične, bodo v zadregu belgrajski vladi, ki se trudi za prijateljsko zblizanje z Nemčijo in je v to svrhu točasno princ Pavel na obisku v Berlinu.

HITLER SE POSLUŽIL NOVE "ČISTKE"

London, Anglija. — V enem tukajšnjih listov se je koncem tedna poročalo, da je bilo v Nemčiji odstranjenih od Hitlerja 30 visokih osebnosti v armadi, ki so stale na vodilnih mestih. Obenem se navaja, da se je njih odstranitev izvršila iz vzroka, ker so ti moške nasprotovali Hitlerjevi politiki, čes, da ogroža Nemčijo, da se ta zaplete v vojno na dveh frontah. Podobno "čistko" je izvršil Hitler lani v februarju, neposredno pred okupacijo Avstrije, in je možno, da ima tudi zdaj Hitler kake velike načrte, kateri so se tem osebam zdeli preveč drzni, in so zato bile potisnjene v ozadje.

IZPREMENITI HOČEJO DRŽAVNO USTAVO

Springfield, Ill. — V polanski zbornici so bile zadnji petek predložene tri resolucije za premembo ustave države Illinois. Ena od njih zahteva popolno preureditev ustave, druga priporoča samo nekaj amendentov, tretja pa se bavi zlasti z amendentom za dovolitev državnega dohodninskega davka.

PO KAT. SVETU

Vatikan. — Kardinalom, ki so se ob neki slovesnosti zbrali v petek v Vatikanu, je papež Pij javil, da je na njegovo posredovanje za mir več vodilnih evropskih državnikov podalo izjavo, da so odločeni za delo za ohranitev miru.

Varšava, Poljska. — V skupnem pastirskem pismu, ki ga je podpisal kardinal Hlond poleg 6 nadškofov in 17 škofov, se povdarja da se bo Poljska v enaki meri borila proti novemu paganizmu svojih sosebov, kakor se je doslej proti brezbožnemu komunizmu.

New Orleans. — Med tem, ko je v St. Louis katedrali daroval mašo, je Rev. J. C. Gonona zadela možganska krvavitev, da se je pred oltarjem zgrudil na tla. Umrl je prihodnji dan.

Washington, D. C. — Msgr. Ryan na čast se je zadnji teden priredil tukaj banket, katerega so se udeležile visoke osebnosti. Predsednik Roosevelt pa je v posebnem pismu proslavljal Msgr. Ryana kot "resnega zagovornika in nesebičnega delavca za socialno pravičnost."

Sirite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

(Dalje na 2. strani)

ENA V JOLIETU - DRUGA V OHIO

Jolietčani slovesno proslavili dan svojega novomašnika. Pester in zanimiv program v dvorani.

Joliet, Ill. — (Izvirno). — Uglebna slovenska naselbina v Jolietu, je zadnje nedeljo doživela zopet izreden in pomenljiv dan, ko je njen sin domačin, č. g. Francis Papež, pel novo mašo v domači farni cerkvi sv. Jožefa. Vsa naselbina se je odela v praznično obleko. Kmalu po deseti uri so se zbrala vsa številna društva moška in ženska, mladeniška in dekliška, na čelu s slovečo mladinsko godbo sv. Jožefa in prišla z vsro pestrostjo na Chicago ulico, kjer so se razvrstili v dolg špalir, za društvi je korakalo društvo altarnih strežnikov, na to šolska mladina, lepo v belo oblečeni dečki in deklice, na to častita duhovščina, ki je spremljala novomašnika, za tem pa starši in ožji sorodniki novomašnika. Iz zvonika sv. Jožefa se je zopet razlegalo lepo ubrano pritrkavanje zvonov. V lepem redu so vkorakali na to v veličastno cerkev sv. Jožefa, ki je vsa ozaljšana veselo sprejela zopet enega svojih sinov k svojemu oltarju. Cerkev se je kmalu napolnila do zadnjega kotička. Nato se je začela slovesna nova maša, katero je pel, kakor že omenjeno novomašnik č. g. Francis Papež. Glavni ceremonijar in spremljevalec mu je bil domači preč. g. župnik M. J. Butala. Dijakon je bil preč. g. B. Hoge, franciskanski komisar iz Lemonta, subdijakon pa chikaški župnik preč. g. B. Ambrožič.

(Dalje na 2. strani)

Iz Jugoslavije

Razprava o roparskem napadu na krošnjarja Štublerja pred novomeškim sodiščem, pri kateri je bil napadalec strogo kaznovan, ker je zanikal napad. — Strašno neurje v rogaški okolici. — Smrtna kosa in drugo.

Pravica je govorila

Novo mesto, 18. maja. — Letos na pustni torek je šel dijak meščanske šole Jože Božič po poti proti vasi Draga na metliško postajo, da se odpravi v šolo. Naenkrat je pred seboj zagledal na cesti smrtonovarno ranjenega krošnjarja Janeza Štublerja iz Vel. Lašč pri Suhorju. Štublerja so spravili v kandijsko bolnico, orožniki so pa začeli iskati napadalca 26 letnega Ilijo Drkusiča iz Drage, občine Radotoviči, katerega je Štubler omenil kot napadalca. Kakor je Štubler izpovedal, sta se z Drkusičem srečala usodnega dne na cesti, se nekaj časa pogovarjala in se prijateljsko ločila. Komaj nekaj časa za tem je za njim počil strel in zadel Štublerja v levo ramo tako močno, da se je zasukal in padel na tla. Ko je čez nekaj trenutkov odprl oči, je videl Drkusiča le tri korake pred seboj, ki je meril s puško nanj, da ga še enkrat ustrel. Ker si drugače ni mogel pomagati, si je zakrčil glavo v levo, z desnico pa zamahnil proti napadalcu. V tem je že počil strel in ga zadel v roko in glavo. Ker je Drkusič meščanski krošnjar, je pohlegnil in se ni več vrnil k žrtvi. — Štubler je sicer okrevljal, toda je telesno popolnoma uničen. Šibre ima še vedno v glavi in v prsih ter še vedno čuti hude bolečine. Ob napadu je imel pri sebi nad tisoč dinarjev, katerih se Drkusič ni polastil, ker je zbežal proti Metliki in od tam doimov v Drago, kjer so ga orožniki prijeli. Trdovratno je tajil in na široko opisoval kod je hodil. Puško je pa skril, da je še danes niso našli. Ves njegov zagovor, s katerim je hotel dokazati svoj alibi, so priče ovrgle. Ko je bil soočen s Štublerjem, ki je natančno opisal ves dogodek, ga je ta takoj prepoznal, saj je imel na sebi prav tisto obleko, kot takrat, ko je nanj streljal.

Po govoru državnega tožilca, ki je zahteval strogo kazeno, zlasti še glede na obtoženčvo vedenje in vztrajno zanikanje kljub vsem dokazom njegove krivde in po obrambi je veliki senat obsodil Ilijo Drkusiča na 7 let robitve, na trajno izgubo častnih pravic in na stroške v bolnišnici. Obsojenec kazni ni sprejel in je jokajoč povdarjal, da je nedolžen. Branilec je prijavil revizijo in priziv. Za izid razprave je vladalo po Dolenskem, še zlasti po Beli Krajini, veliko zanimanje.

Toča je pustošila

Ljubljana, 17. maja. — Rogaska okolica slovi po revščini prebivalstva daleč naokoli. Tej revščini se je pridružila

pretekli petek še toča. Ob kaki 4. uri pp. so se privlekli težki oblaki med Donačko goro in Dobovec. Vsula se je 1 cm debela toča nad vasi Sv. Jurij pod Donačko goro, Žale, Zahrenbere, Dobovec in Trlično v rogaški občini ter Prevole in Medgorje v žetalski občini ter uničila v pol do 1 km širokem pasu vinograde in sadno drevje skoraj popolnoma. Sklestila je mlad fižol popolnoma v tla, oves, rž, pšenico in koruzo ter ječmen pa upropastila vsaj do polovice. Nasute jo je bilo do 15 cm na debelo, ponekod celo višje, tako da je Donačka gora še v soboto bila vsa bela. V strmih legah pa je vrhu tega še naliv odnesel rodovitno zemljo z nasadi vred. Točno se takoj še ni dalo ugotoviti škode, verjetno pa bo znesla najmanj 350.000 do 500.000 din.

Smrtna kosa

V Šmihelu pri Novem mestu je umrl Franc Knafelc posestnik. G. Knafelc je bil preje dolgoletni cerkovnik v Šmihelu. Umrl je v 90. letu starosti. — V uršulinskem samostanu v Škofji Loki je umrla č. m. Lavrencija Božič, meščanska šolska učiteljica, ki je trideset let tiho in neutrudno delovala med mladino. — V Strahinju nad Kranjem je umrl Janez Grašič, posestnik.

Huda nesreča

Na Vnebohod popoldne se je peljal na motornem kolesu od Savelj proti Dunajski cesti na Ježici Ivan Bizant iz Gornjih Gameljnov. Z njim je sedela na kolesu tudi njegova sestra Helena. Prav tedaj je privozil od Ježice proti Ljubljani v avtomobilu Jože Rzeničnik iz St. Vida pri Stični. Hotel je zaviti na levo predno bi se srečal s kolesarjem in je pospešil brzino. Usoda je hotela, da je avto zadel v motorno kolo v zadnji del ter ga vrvel ob steno bližnje hiše. Bizant in njegova sestra sta obležala ranjena; Bizant ima laglje, njegova sestra pa hude notranje poškodbe.

Smrtno se ponesrečil

Na potu v Nemčiji se je 47 letni hrastniški rojak Franc Oberaner, uradnik srbske tvornice stekla v Beogradu smrtno ponesrečil. Oberaner je šel obiskat sina, ki študira v Nemčiji in je postal žrtev prometne nesreče.

Konj ga je brcnil

V Marenbergu se je ponesrečil 33 letni hlapec Oskar Herič. Ko se je mudil v hlevu, ga je konj brcnil s tako silo v glavo, da mu je razbil zgornjo željust.

Oglasi v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

PARADA PRED BOLGARSKIM KRALJEM

Na sliki se vidi bolgarski kralj Boris, ko je prisostvoval nedavnim vojaškim paradam v Sofiji, ki so bile prve, kar se jih je vprizorilo v Bolgariji po svetovni vojni. Pred letom dni je bila Bolgarija osvobodjena omejitev glede oboroževanja, naloženih ji v mirovni pogodbi.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto 3.00	For one year 3.00
Za pol leta 1.75	For half year 1.75
Za četrt leta 1.00	For three months 1.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopolne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ne v prvem in ne v drugem primeru bi vojaška zveza v obliki, kot jo Anglija ponuja Sovjetski Rusiji, ne sprožila kakšne obveznosti za angleški imperij, da s svojo oboroženo silo pride na pomoč sovjetski zaveznici. Iz angleških predlogov torej še vedno jasno diha nezaupanje, ki ga ima Anglija do svoje na drugi strani tolikanj zaželjene sovjetske sotrudnice v borbi proti Nemčiji, nezaupanje, ki temelji na računu, da bi bilo v protislovju z vekovito angleško politiko, ki nikoli stvarno ni želela močne ruske države, in da bi bilo za angleški imperij le nerodno, če bi se angleški imperij vezal z boljševiško državo na temelju enakih pravic in dolžnosti v nepreklicni vojaški zvezi. Ne vemo, kakšna sila bi se morala pojaviti, da bi bila Anglija pripravljena plačati tudi to izredno visoko ceno, ko pa še vedno obstoja tiho upanje, da bo morda že samo s strašilom ruskega medveda dosegla svoj cilj pri Nemcih.

Zadnja poročila baš pričajo, da so sovjetski zastopniki v Moskvi zopet odklonili angleške pogoje in pravijo, da pogoji, ki jih ponuja Anglija niso v bistvu nič drugega, kakor to, da obvezujejo Rusijo, da bi segala po kostanj v žerjavico za zapadno Evropo. Take volje pa Rusija za enkrat nima in zato zgleda, da se bodo diplomatska barantanja nadaljevala v prizadevanju, da pridejo do cilja po receptu: da bi bil volk sit in koza cela.

NAŠ NAROČNIK IZ PENNE SE ZOPET OGLAŠA
Centerville, Pa.

Vedno pazno prečitam list Amerikanski Slovenec in večkrat opazim, da naprednjaki očitajo katoličanom, da jim ti mrliče kradejo. Meni se to ne vidi kako posebno zlo, kajti človek, ko je enkrat mrtev, tako ali tako nič več ne ve, če mu kdo kaj ukrade, ali pa če celo celega ukrade. Seveda, to je moja miselnost glede kraje, vse kaj drugega je seveda pri naprednih, če že hočejo biti "napredni". Naj vam tukaj povem eno zgodbo, ki se je meni pripetila, pa boste videli, kako oni sodijo glede tatvin. — Bilo je 1917 leta pozimi, ko je bila napredna veselica na 18. cesti v čški dvorani v Chicagu. Seveda, sem se veselice tudi jaz udeležil in z mano še več rojakov iz South Chicago. Ko se je bližala polnočna ura, smo se odpravljali domov. Šel sem v garderobo po svojo zimsko suknjo, katero sem ravno nekaj dni prej kupil in dal za njo \$45.00. Ko sem jo dobil, smo s prijatelji še nekoliko poseleli in pokramljali, suknjo sem pa položil zadaj na stol tako, da sem še malo na njej sedel, kajti, sem si mislil, previdnost je vselej na mestu. Pri drugi mizi so pa sedeli oni napredni, kojih starši so iz džungle, kakor pač sami trdijo. Med njim je bil eden tudi iz Cicero, ki je sedel ravno za menoj. Pa gre ta naprednjak in potegne mojo suknjo, jo zvije skupaj in si jo dene na kolena. Jaz ga pogledam, in mu rečem, kaj misli napraviti s tisto suknjo. Pa mi odgovori, da je njegova. — Od kedar pa, dragi bratranec, mu rečem. Tedaj pa ta tiček pokliče policaja, ki je tudi hitro na mestu in policaju jaz povem, da je na notranjem že-

kmet vstal od mize, pustil klobase in nikoli več ni prišel zaradi klobas na Brezje. Taka je torej zgodba in kakor sem jo slišal, sem jo tukaj povedal.

Bridgevillski ugankarici pa na uho povem, da so sedaj zopet jazbeci godni in dobro rejeni. Enega prav debelega bi ji prinesel, če bi se oglasila. — Pozdrav vsem čitateljem tega lista. — Bom že še kaj napisal o prihlki.

John Voglar

TO IN ONO
IZNAJDLJIV ŠOFER

Vsak dan ob zgodnji uri, preden zapustijo prvi avtobusi eno izmed velikih londonskih garaž, odleti od tam lep golob pismonoša in se usmeri naravnost proti Tilburyju, velikemu londonskemu delavskemu predmestju. Neki avtobusni vozač gleda trenutek za njim, potem stopi zadovoljno v voz in odpelje.

William Ramsay, kakor se imenuje mož, opravlja potem svoje delo lahko mirno, kajti na ta nenavaden način sporoča svoji ženi, kateremu posadu so ga dodelili. Žena potem natančno ve, kdaj se vrne domov in za kdaj naj mu pripravi obed. Dokler si ni Ramsay izmisli te zadeve z golobom pismonošo je imel vsak večer prerokanja. Ni se dalo pomagati, kajti zaposlitev šoferjev določajo londonska avtobusna podjetja šele zgodaj zjutraj. Doma Ramsay nima telefona, pač pa redi golobe pismonoše in tako si je na zadnje domislil, da jih izkoristi za vsakdanja sporočila domov.

KAJ SO NEMCI POBRALI NA ČESKEM

Londonski "Exchange Telegraph" poroča, da so Nemci odpeljali iz Česke vsjo pšenico in vse orožje, ki so ga našli pri vključitvi Česke in Moravske v svojo državo. Orožje, katerega je zasegla nemška vojska, predstavlja vrednost 300 milijonov angleških funtov. Med drugim so Nemci dobili dva milijona pušk, več deset tisoč težkih in lahkih strojníc, več tisoč topov in okoli 200 milijonov nabojev za puške.

Velika podzemna skladišča v čških utrdbah so bila napolnjena z živili. Nemci pravijo, da so Čehi imeli na zalogi živil za nad leto dni. Nemci so se okoristili tudi s čškimi utrdbami in s podzemskimi garažami za tanke in oklopne avtomobile.

POŽAR SE NI POGAŠEN

Chicago, Ill. — Na pogorišču ob 102. cesti in Calumet reki, kjer je požar uničil 11. maja štiri velike žitne elevatorje, oženj še vedno tli, dasi je od požara preteklo že skoraj tri tedne. To je tudi vzrok, da še zdaj niso mogli najti trupel vseh deveterih ponesrečenec, ki so v ognju izgubili življenje. Doslej so izpod razvalin izkopali tri trupa.

Dogodki

med Slovenci pa Ameriki

Poroka

Cleveland, O. — V soboto 3. junija sta se v St. Johns katedrali poročila Miss Hočevan, lastnica dobro poznanih lepoticnih prostorov na St. Clair Ave. in Mr. John Legan, Jr. z Carrington Ave. West Park.

Zagonetna smrt rojaka

Farrell-Sharon, Pa. — Tukaj se je razširila vest, da je v New Castel, Pa., nagloma umrl rojak Frank Likovič. Njegova smrt je zagonetna, dasi uradno poročilo konstatira, da je umrl za srčno hibo, sumijo odborniki lokalne CIO unije, da je bil umorjen. Frank Likovič je bil doma z Iga pri Ljubljani in je bil star okoli 25 let.

Nesreča

Barberton, O. — Pri delu v tovarni se je težko ponesrečil rojak Frank Platnar, ko mu je tekoče železo pljusnilo po nogah in ga hudo opeklo.

Himen

Lorain, O. — V tukajšnji cerkvi sv. Cirila in Metoda sta se poročila znana in spoštovana Miss Gertrude E. Machutas in Mr. Joseph F. Ryan iz Amhersta. — Naše častitke!

Vesti iz Clevelanda

Cleveland, O. — Rojaka Frank in Anton Mihčič na St. Clair Ave. sta prejela iz starega kraja žalostno vest, da jima je v vasi Starad pri Podgradu v Istri umrla njuna mati Marija Mihčič v visoki starosti 71 let. Zapušča moža, dva sina ter hčer, tukaj pa zgoraj omenjena. — Mrs. Agnes Hribar s Spencer Ave. se nahaja v City bolnišnici. — V Mt. Sinai bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Mary Zupančič s Thames Ave. zaradi operacije. — Državljska šola na St. Clair Ave se zaključila v četrtek 8. junija. Vendar bodo ti, ki žele še pohajati v šolo tudi čez poletje, lahko hodili v izredno šolo v Marshall poslopju na Public Square.

Zemlja se udara

Calumet, Mich. — Že nad dva tedna ne pride na Calumet noben vlak, ker se je začela udirati zemlja blizu rova št. 12 pri Osceoli, kjer teče proga Mineral Range družbe, po kateri vozijo vlaki na Calumet. Vlaki pripeljejo samo do Houghtona, odkoder se pripeljejo na Calumet z busi, ki jih da na razpolago železniška družba.

Kjer katoličani ne skrbijo za razširjevanje svojega katoliškega tiska, tam da je jo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

Med Anglijo in Rusijo

Pogajanja med Anglijo in Sovjetsko Rusijo za vstop slednje v tako imenovano mirovno fronto, s katero želita Anglija in Francija — kakor jima očitata nemški in italijanski tisk — obkoliti Italijo in Nemčijo od evropskega vzhoda in jugovzhoda sem, trajajo v nedogled, in še vedno ni vidnega izgleda, da bi se v kratkem končala z uspehom. Na prve angleške predloge, ki so bili zares zelo enostranski glede bremen, ki naj bi jih zaveznice prevzele nase, je sledil padec zunanjega komisarja Litvinova, nakar so prišli v London sovjetski protipredlogi, ki so jim spet sledili novi predlogi angl. vlade. Slednji so bili te dni od Moskve ponovno odklonjeni.

Ako pogledamo v ozadje teh skrajno žilavih diplomatskih pogajanj, ki ne morejo in ne morejo spraviti v sklad angleških in ruskih teženj, bomo opazili, da je to pot Anglija tista, ki moleduje in Sovjetska v vlogi dajalca. Anglija, ki za svojo mirovno fronto potrebuje sodelovanja Sovjetske Rusije, brez katere so vsa njena jamstva, dana Poljski in Rumuniji, več ali manj nestvarna, bi rada sovjetsko pomoč dobila poceni. Sovjetska vlada pa bi jo rada drago prodala, ker hoče zase izkoristiti ugodno zunanjepolitično konjunkturo, da od Anglije iztisne gotove ugodnosti, ki bi jih ob drugi priliki nikakor ne mogla dobiti. Za to se obojestranski računi ne morejo ujemati. Sovjetska vlada je namreč kar naenkrat porinila v ospredje vprašanje Daljnega vzhoda, to je možnost spora med Rusijo in Japonsko. In za ta spor bi sovjetska vlada rada izmešetarila angleško pomoč proti Japoncem kot odkupnino za rusko pomoč na evropskem vzhodu. Angleški vladi, ki ji verjetno ideološki pomisleki ne delajo tolikih predglavice, kakor bi radi nekateri časopisi dokazali, pa nikakor ne diši, da bi se vezala proti Japonski, s katero misli svoje gospodarske spore, ki so nastali zasedbo nekaterih kitajskih obalnih pokrajin po Japoncih, na miren način poravnati, odnosno tako spretno manevrirati, da bi se na Daljnem vzhodu spopadli Japonska in Sovjetska Rusija sami, da bi se sami v medsebojni vojni druga drugo oslabili in izčrpali, medtem ko bi Anglija stala kot opazovalka ob strani in bi na koncu šla pobirat sadove uničujoče vojne. Tukaj, pri tem vprašanju, so se pogajanja med Anglijo in Sovjetsko Rusijo zataknila in je zadnje dni izgledalo, da bo zmagala trma na obeh straneh. Toda posredovanju francoske vlade se je posrečilo, da je pogajanja spravila ponovno v tek in da ležijo zdaj na diplomatični mizi novi angleški predlogi, ki imajo v vidu sklenitev neke vrste "pogojne vojaške zveze", ki sicer ne v polnem obsegu, vendar pa v obilni meri upošteva ruske težnje, kar bi pomenilo, da je Anglija že pripravljena plačati višjo ceno za sodelovanje Sovjetske Rusije pri obkoljevanju Nemčije na evropskem vzhodu.

Novi angleški predlogi — prav za prav bi jih morali imenovati angleško-francoske — določajo najprej skupno angleško-rusko objavo, da sta odločeni vzajemno nastopiti proti vsakemu napadalcu, nakar bi Rusija sama obljubila svojo pomoč vsem svojim evropskim sosedam v primeru neizžvanega napada, na to pa bi Francija in Anglija spet od svoje strani Sovjetski Rusiji obljubila vso svojo vojaško pomoč, ako bi bila zaradi prevzetih jamstev od svojih sosed zapletena v vojno. Z drugimi besedami je Anglija pripravljena skleniti s Sovjetsko Rusijo vojaško obrambno zvezo, ki pa ne krije ruskih meja v Aziji, ampak samo njene evropske meje, in ki naj bi tudi tukaj veljala samo za primer, ako bi bila Sovjetska Rusija pri izvajanju svojih jamstev, ki jih je dala svojim evropskim sosedam, prisiljena v vojno. Angleški predlogi torej izključujejo jamstvo Anglije za Sovjetske meje napram Japonski in ločijo strogo med evropskim in azijskim področjem. Angleški predlogi izključujejo nadalje oboroženo pomoč angleškega imperija za primer, če bi bila Sovjetska Rusija neposredno napadena od kakšne njeje nasprotnice države, velike ali male. Lahko bi se na primer zgodilo, da Nemčija sama neposredno napade sovjetsko ozemlje. Lahko bi se pripetilo, da na primer kakšna baltska država odkloni sovjetsko jamstvo za svoje meje in kot neodvisna država sama prosi kakšno Rusiji nasprotno velesilo, da jo vzame pod zaščito.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO" (125)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Bilo je pač dovolj vročka, zakaj se Helena in Magra nista oglašili na Tarzanovo klicanje. — Kmalu ob vzhodu v tempelj sta ju zasačili dve veliki kosmati opici ter ju zavlekli v neko manjšo votlino, ne daleč od tukaj, ki je vodila proti skrivnostnemu jezeru Horus, ki je bil edini izhod.

V tem položaju, ki je bil skrajno neugoden, sta opici osupli obstali. "To sta Tarzanovi ženski," reče Zutho; "Tarzan nas bo umoril." "Uf!" zagodrnja Ga-un; "poglej jih, njih koža še kosmata ni in tako majhna usta imata." "Ubijmo ju in vrzimo v vodo," reče Zutho; "Tarzan ne bo izvedel."

Obe opici sta bili zadovoljni s tem načrtom in se začeli grdo rezati nasproti deklicam, ki sta se v strahu stisnili k skali. "Kar prepričana sem," reče Magra, "da nas mislita opici umoriti." "Tudi meni se to dozdeva," odvrne Helena. "Potem se pa sami odločiva za smrt," pravi Magra.

"Pojdi za mano!" odločno reče Magra. In že sta deklici naglo stekli mimo razsršenih opic proti odprtini, ki se je dvigala visoko nad gladino jezera. Zutho in Ga-un sta skočila za njimi, toda bilo je že prepozno. Brez vsakega pomišljanja sta Helena in Magra skočili z višine jezero!

POZOR!

Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

DRUGA NEDELJA V JUNIJU

"Trdovratnemu sreću se bo poslednji hudo godilo; in kdor nevarnost ljubi, bo v nji poginil" (Sirah 3, 27).

Že pri nevarnosti za telo, se pogostoma uresničuje ta beseda sv. Duha; še bolj v nevarnostih za dušo. Nevarnosti za dušo le težko spoznaš, in težje se jih premagaš; brez pomoči božje jih sploh ne moreš premagati. Kdor se pa prešerno v nevarnost poda, nima pravice do pomoči božje. Bog nam zaukazuje, da molimo dan na dan "in ne pelj nas v skušnjava". Ali bo podal roko svojo onemu, ki zasmehu je to molitev božjo in se sam podaja v skušnjava? Žalobog se podaja neštevilno ljudi slepo v najnevarnejše grešne priliko, kakor bi ne imeli vere niti razuma, prav po besedah sv. pisma: "Gre za njo, kakor vol, ki se v mesnico pelje, in kakor prešerno jagnje, in neumnež ne ve, da ga vleče v železje" (Preg. 7, 22).

Ne misli, da te Bog opraviči, ker so drugi nespametni. Ves svet naj drvi slepo v najhujše

grešne priliko, če drviš ž njim, boš poginil, kakor bo poginil ves svet. Vseh grešnih prilikosti se ne moreš izogniti, ker bi moral iti iz sveta. Bližnjih prilikosti v greh se pa moreš in moraš varovati, posebno takih, o katerih veš po izkušnji, da so te po svoji zapeljivosti in hudobiji že velikokrat zapeljale v greh, zlasti v smrtni greh. Morda smatraš to za pretežavno? Dobro. Poslušaj. "Če te pohujšuje oko tvoje, izderi ga in vrzi od sebe" (Mat. 18, 9). Ako nočeš, ti je gotov ogenj.

Celo možje, ki so bili krepki v duhu, so se skrbno oboroževali zoper priliko v greh. A kljub temu jih je stalo dosti truda, da so vztrajali. Kaj toraj čaka onega, ki se brezpotrebno izpostavlja taki nevarnosti? Čim dalje si od priliko, tem lažje se izogneš grehu samemu. Nevarnost ljubiti in v nji poginili, je eno in isto. Grešiš, če se nevarnosti le izpostaviš. Cerkev tako uči, in ne more drugače učiti. Veš, da padeš, pa se ne zmeniš. Že to je smrten greh.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Ideologija narodnostnega boja je zapisana v srcih kmečkega ljudstva

V zagrebški "Istri" neki I. C. razglablja o ideologiji in programu narodnostnega gribanja na splošno ter med drugim pravi nekako takole: Dejstvo, da v naši ožji narodni skupnosti ne vladajo zadovoljive družabno-politične razmere, je v našem narodnem življenju vzbudila misel, da bi — v mejah možnosti — delal na to, da se razmere med našim ljudstvom zboljšajo. Tako bi istrska narodna stvar mogla dobiti lepše in srečnejše upanje, ki bi našemu kmečkemu ljudstvu dalo možnosti, narodne sile in delo za skupnost podvreči svojim kmečkim in narodnim koristim in jo posvetiti svojim življenjskim ciljem. In ta misel, ta ideja, čeprav se zdi tako enostavna in morda celo brezpomembna, tvori jedro naše istrske narodnostne ideologije. Misi o zboljšanju življenja našega življa v Istri je osnovna in bistvena stvar na narodnostnem boju in se kaže v vsakem našem dejanju. Na tej enostavni misli temelje vse naše narodne težnje, ki kot celota tvorijo našo narodno ideologijo, oziroma ideološko podlago našega izseljenškega delovanja. Ta naša ideologija vsebuje tudi odgovor na vsa današnja pereča vprašanja, kajti vsa ta skupnost narodnostnih teženj je osredotočena v duši in pojmovanju vsakega zdravega istrskega kmeta, za katerega vemo, da se globoko zaveda svojega položaja in svoje življenjske funkcije, ki mu nujno kaže stališče, s katerega mora gledati in tolmačiti vse pojave v svoji sredi, pa tudi dogodke, ki se danes odigravajo po vseh državah in po vseh celinah. Ideologija našega narodnostnega boja sicer ni do zdaj nikjer zapisana, toda kljub temu je očitna, ker živi v srcih našega kmečkega ljudstva, ki na vsakem koraku oznanja svojo neomajno narodno zavednost, svoje težnje in svojo voljo.

nih zavodih. To so predvsem hranilnice in posojilnice, ki so se razumljivo morale prilagoditi novemu zakonu o varčevanju in kreditu od 12. marca 1936 in prenehati s poslovanjem. Tako se je na primer zgodilo s hranilnico v Rihemberku, ki je že leta 1936 proglasila svoj razpust. Mesto dosedanjega likvidacijskega odbora je bil z odlokom ministrskega predsednika, ki je obenem predsednik odbora za varčevanje in kredit, pred kratkim imenovan neki Rafael Cirenici za edinega likvidatorja tega zavoda. Za likvidatorja posojilnice v Seberljah na Cerkljanskem je bil imenovan dr. Gaspere Trizzi, no, za preds. nadzornega odbora Kmetске in rokodelske posojilnice pa je bil izvoljen Mario Superina.

Aretacije zaradi nedovoljene zastave

Še danes ljudje mnogo govore o številnih aretacijah mlajših moških, ki so jih prišli v Trnovem in nekaterih drugih okoliških krajih v Istri. Sprva se je zdelo vsemu tamkajšnjemu prebivalstvu to zelo čudno, in že so začeli ugibati o najrazličnejših stvareh, s katerimi naj bi se bili ti mladeniči pregrešili. Kmalu pa se je zvedelo, da so aretacije v zvezi z neko prepovedano zastavo, ki so jo bili neznanzi izobesili na zgradbi otroškega zavetišča v Trnovem. Oblasti so izvedle strogo preiskavo, po kateri pa je bila velika večina osumljencev takoj izpuščenih. Če so oblasti že dobile pravega krivca, še ni znano.

Drzen poskus

Tržaški "Piccolo" poroča, da je bil razkrit drzen poskus iztihadpljenja za poldrugi milijon lir. V zadevo je za-

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue, CHICAGO, ILL.

Telefon Calumet 6509

pletenih več znanih tržaških osebnosti med njimi industrialec Oskar Brunner, po rodu Žid, svoj čas solastnik velikih tekstilnih tovarn v Podgorici pri Gorici in v Šturjah, ter odvetnik baron Rudolf de Rinaldini, ki sta bila aretirana. Brunner je v družbi z nekim holandskim inženirjem dospel z zasebnim avtomobilom v Genovo, odkoder se je odpeljal proti francoski meji v Ventimiglia. Tam ga je pa policija prišla in našla pri njem poldrugi milijon lir, ki jih je hotel tajno spraviti čez mejo.

Vinska kupčija

Lanska vinska letina ni bila ravno bogata, toda kapljica je bila dobra, prvovrstna. Hitro po trgatvi je bila tudi kupčija kar živahna. Ponekod je bilo povpraševanje naravnost izredno. Proti božiču se je pa kupčija ustavila. Tudi vinogradniki sami niso z vinom nič silili na trg, ker so bili prepričani, da se bo okrog Velike noči kupčija zopet razgibala in se bodo cene, ker je blago izobno, še dvignile. Toda zmotili so se, račun je bil v resnici napravljen brez krmarja. Kupčija z vinom je skoraj docela zaspala. Ne teran, ne brie in tudi ne vipavec ne najdejo kupcev. Kraševci se delajo norca in pravijo, da teran zato ne gre, ker ni pršuta. Človek mora biti dobro založen, potem tekne teran, pravijo. Gotovo pa je, da so sedanje politične zmede in nestalnosti v prvi vrsti zakrile sedanji zastoj vinske kupčije.

KRATKE NOVICE

Vesela vest. G. Ivan Kretič, župnik v Kojskem v Brdih, ki je bil pred kratkim obsojen na dve leti konfina in odpeljani na jug, se je te dni vrnil in zopet prevzel svojo župnijo. Kljub temu, da se je bil župniji odpovedal in je bila sedaj razpisana, je nadškof takoj poslal njega na staro službeno mesto.

Kneza v Baški dolini. Ponesrečil se je 19 letni Viktor Rejec. Po nepredvidnosti je padel pod cesto in se obetno ranil na glavi.

V Gočah na Vipavskem je umrl po daljšem bolehanju posestnik g. Edvard Ferjančič, star 67 let, iz znane veleposelstvene Jamškove rodbine. Rajnik je bil brat že pred 22 leti umrlega župana in vrlega pevovodja Riharda, g. novomeškega kanonika in skladatelja Frana, g. dr. Hermana, sodnega nadsvetnika v Benetkah, g. Rozine Kebe in pok. g. župnika Jožefa, umrlega v Ameriki.

Končal je. Pred dnevi se je vrnil z juga v Gorico g. Ivan Leban, trgovski pomočnik pri tržki Koren. Pred petimi leti je bil obsojen na pet let konfincije in je preživel vseh pet let na jugu. Nobena amnestija za njega ni veljala in mu ni nič skrajšala njegove kazni. Šele sedaj, ko je dokončal vso dobo, se je vrnil sicer pa čil in vedrega duha.

Renče. S težkimi poškodbami na glavi so pripeljali v goriško bolnišnico 37 letnega Franca Špacapana iz Renč, ki je padel s kolesa.

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

GRADIMO

novе hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenovе in poprave.

PRAVI AMERIKANCI

V širšem pomenu vzeto, so samo Indijanci pravi Amerikanci; vsi drugi so priseljenci, tujcemci. Slika pa kaže par, ki nosi celo med temi pravimi Amerikanci prvenstvo. Izbrana sta bila na indijanski šoli v Lawrence, Kans., kot najbolj tipična Indijanca.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Konj ga je ubil

Vid Lanc, 18 letni hlapec pri posestniku Matiji Strmšku v St. Vidu pri Muti je krmil konje. Pri tem opraviču ga je konj s tako silo udaril s kopito v trebuh, da mu je na več mestih pretrgal črevesje. Dasi so Lancu takoj odpeljali v mariborsko bolnico, mu niso mogli pomagati. Naslednji dan je izdihnil.

S sekiro nad brata

V Slemenju pri Selnicah je prišlo pri Pretolovih do razburjivega dogodka. Pričkati sta se pričela brat Ferdinand in njegova 16 letna sestra. V hipni razdraženosti je sestra zagrabila za sekiro in zamahnila z ostrino po bratovi glavi, da je ta takoj obležal nezavesten na tleh in ves v krvi. Odpeljali so ga v mariborsko bolnico.

Potres v Moravčah

Zadnji potres, ki je bil najmočnejši v Litiji in okolici, so čutili tudi v Moravčah. Posebno močno so ga občutili po naseljih v hribih. V Pečah je bil potresni sunek tako močan, da so zazvonili zvonovi. Ljudje ki so zjutraj prišli k šmarnicam, se niso upali v cerkev, boječ se, da se potresni sunki še ponove. K sreči potres, razen strahu, ni povzročil v vsej dolini nikake večje škode.

Ustrelil se je

V Dobovi pri Brežicah se je z lovsko puško ustrelil železničar Ivan Cvetkovič, ki je bil v železniški službi v Brežicah. Z ženo sta v gozdu grabila listje, pa se je mož nenkrat spomnil, da se ne počuti dobro ter se je vrnil domov. Med

potjo se je ustavil v dveh gostilnah in se nazadnje oglasil v neki trgovini, kjer je prosil trgovca, da mu posodi puško, češ da bo streljal podgane. Ko se je kmalu popoldne žena vrnila domov, je našla moža v kuhinji ustreljenega. V rokah je še držal puško, gornji del glave je bil pa ves razstreljen. Cvetkovič je namreč v puškino cev nalil vode, tako da je strel učinkoval naravnost strahotno.

Nasedla je

Tkalka Julijana Nedeljko- vič v Mariboru je nasedla premetenemu sleparju, ki je bil z njo silno ljubezniv. Objubil ji je, da se bo z njo poročil in sproti izvajal od nje denar. Ko je izposojeni znesek dosegel višino 5000 dinarjev, je izginil. Sedaj ga išče policija.

Kap

V Petrinji na Hrvaškem so nedavno pokopali uglednega meščana, upokojenega kancelista okrožnega sodišča Stjepana Ball. Ko je njegova žena pri njegovem mrtvaškem odru prižgala svečo, jo je zadela kap in je ostala v nezavestnem stanju dokler so ji moža pokopali, nakar je tudi ona izdihnila. Dva dni pozneje so pokopali tudi njo.

Društvo sv. Jožefa

Štev. 53, KSKJ, Waukegan, Ill.

39 leto pri K. S. K. Jednoti

Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj. — Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 60. leta v odrasli doletosti; in v mladinski oddelci od rojstva do 16 leta.

Skupna društvena imetja znašajo nad \$17.000,00. Skupno število članstva 491 članov (ic).

Nadaljna pojasnila se dobe od sledečega odbora:

Frank Jerina, preds. Joseph Zorc, tajnik Mike Opeka, blag.

Društvo sv. Vida

Štev. 25, K.S.K.J. CLEVELAND, O.

Leto 1939.

Predsednik: Leopold Kushlan, 6411 St. Clair Ave.

Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.

Blagajnik: Anton Korosec, 1063 Addison Rd.

Zdravniki: Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme, Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skur, Dr. J. F. Seliškar, Jr. in Dr. F. J. Kern.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:00 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 12:30. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

O shodu v Pueblo

Priznanje in zahvala onim, ki stoje na braniku katolištva med Slovenci v Ameriki. — O delu slovenskih pionirjev v Ameriki.

(Dalje)

Klin se ne izbije z loparjem — ampak z klinom

Dovolite mi še par besedi. Malo kedaj pridemo skupaj somišljeniki katoliškega tiska, kakor smo se to sestali nocoj. Nocoj je med nami tudi naš občeznani ugledni slovenski pisatelj in borec preč. g. župnik Trunk. Naj tudi njemu v imenu lista "Amerikanskega Slovenca" in v imenu vseh naročnikov lista čestitam k njegovi neodjenljivi vstrajnosti in se mu obenem zahvalim za njegovo sodelovanje. Preč. g. Trunk naj ve, da njegovo pisano besedo ljudje dnevno živajo širom Amerike in še drugod in njegova pisana beseda daje slovenskim katoličanom novega svežega poguma, da ostajajo hrabri in zvesti pri velikih resnicah, ki jih zastopa krščanstvo in katolištvo. Motijo se tisti, ki mislijo, da se na polju tiska ne splača voditi borbe za pričanje krščanstva in katolištva. Z jasnimi dokazi je sto in stokrat že dokazano, da propadala je vera v ljudeh, kjer so katoličani zanemarjali moderna občevalna sredstva, dočim so nasprotni elementi iste pridno izrabljali. Klin se ne izbije z loparjem, ampak s klinom, kakor pravi pregovor: klin s klinom! Tako tudi tiskovno laž pobijemo in paraliziramo najbolj z enakim orožjem: z tiskom! Zato čast vsem, posebej še našim katoliškim pisateljem, ki večje sučejo pero v obrambo vere in katoliškega prepričanja. Med temi junaki je v prvi vrsti preč. g. župnik Father Trunk. Naj ve, da ga narod širom Amerike čisti in spoštuje in mu je hvaležen. Naj ve, da nizkotna napadanja in sovražne pušice iz sovražnega tabora, noben pameten Slovenec ne upošteva, pač pa obsoja. Kadar zagrizeni fanatiki pri Prosveti in drugod njega napadajo radi njegovega obrambnega pisanja, tedaj naj ve, da ostali katoliški Slovenci po Ameriki smatramo te napade, kot napade na nas. In kot take obsojamo in odločno zavračamo. Father Trunku pa v takih slučajih v dušah in srcih pritrjuje večina slovenske Amerike in mu v duhu kliče: krepko in korajžno naprej proti zmagi brezveststva!

Ista zahvala gre tudi vsem ostalim našim katoliškim pisateljem in dopisnikom, naj bodo to že č. gg. duhovniki ali lajki. Vsem iskrena hvala in priznanje! Najlepša hvala pa tudi vam dragi prijatelji (ce), somišljeniki (ce), za vašo tako številno udeležbo na tem nocojšnjem sestanku. Vi, ki se tako številno udeležujete takih sestankov za katoliški tisk zaslužite vse priznanje in zahvale. Vi ste tisti, ki dajete nam, ki stojimo bolj odspredaj v strelnih jarkih poguma in korajže. Vi nam dolivate novega ognja, da še z večjo gorečnostjo delamo za razširjanje katoliškega tiska med Slovenci v Ameriki, zavedajoč se, da vršimo s tem veliko dobro delo. Ta zavest je tisto pero, ki go in priganja nas pri tem delu. Čast vam pa tudi za vso to podpiranje katoliških listov. Vašo naklonjenost in zvestobo v tem oziru visoko cenimo. Hvala še enkrat vsem!

Zgodovina ameriških Slovencev, nadvse važna!

Moja pot na zapad ima pa še en drug namen. Želim namreč v vsaki naselbini, kjerkoli se bomo ustavili zbrati tudi kar največ mogoče zgodovinskih podatkov o naših ljudeh in njihovih naselbinah. Vsem vam je že znano, da naše tiskovno društvo, ki izdaja "Amer. Slovenca", izdaja tudi zadnje čase zanimiv dru-

žinski mesečnik "Novi Svet". Ta list smo v glavnem začeli iznana, da poleg dobrega poučnega berila zberemo in objavimo tudi zgodovino našega slovenskega naroda tu v Ameriki, v kolikor in kakor bo to mogoče. Želimo, da bi na ta način ostalo vsaj nekaj drobčin v našem tisku, ki naj bo kot zgodovinska priča poznejšim rodovom in stari domovini, kaj smo Slovenci dosegli in napravili po svojih naselbinah v tej novi domovini. Zraven tega obiskujemo vse slovenske družine ter tudi te na kratko opišemo, kakor to vidite v listu, od kje so očetje in matere doma, kje so se poročili, koliko otrok se jim je rodilo in še druge važnejše dogodke, zapišemo o vsaki slovenski družini. Na prvi pogled se to marsikomu ne vidi važno. Toda važno je. Naši pionirji in pionirke hitro padajo. Zadnji čas je zdaj za to. Čež nekaj let bodo tisti, ki o slovenski zgodovini v Ameriki še kaj vedo, odšli, kakor bomo vsi prej ali slej in živih prič ne bo več pri rokah, kakor so še sedaj. Tako, če ne pride kaj posebnega vmes, ki bi to delo zavrla in ustavilo, bomo v kakih petih ali šestih letih zbrali vsaj poglavitno zgodovino naših slovenskih izseljencev, vsaj tistih držav in krajev, kjer naši Slovenci bivajo v večjih skupinah, kjer so si gradili svoje šole, cerkve, svoje organizacije in društva.

Rojaki! Mi slovenski izseljenci, po večini delavci, smo doprinesli k razvoju in bogastvu te velike obširne Amerike prav tako svoj del, kakor so ga doprinesli večji narodi, kot Angleži, Nemci, Francozi, Irski in drugi. V marsikaterem okrožju več, kakor katerikoli drugi narod. Vprašam vas samo, da se spomnite na to, kdo je namreč prinesel v divje pustinje države Michigan, države Wisconsin in Minnesote civilizacijo? Bili so to slovenski misijonarji. Prvi med njimi svetniški škof Baraga, ki je živel pravo puščavniško in mučeniško življenje med divjimi Indijanci ter jih učil poljedelstva in zraven tudi pisati in brati. V Minnesoti so naši slovenski misijonarji kot Pirc, Lavtižar in mnogi drugi širili civilizacijo in odprli pot v te kraje sijajni prosperiteti, kjer se danes razprostirajo bogati farmerski okraji, kjer uživa na deset in deset tisočev farmerjev vseh raznih narodnosti ameriško prosperiteto. Poleg teh, pa so naši slovenski delavci garali kakor črna živina, da so bogatili tudi industrijska podjetja in druge ustanove, v katerih službi so bili. V vsakem kraju pa, kjerkoli so se naši ljudje naselili in ustanovili svoje župnije in naselbine, so iz pustih krajev v par desetletjih ustvarili lepa mesta in lepe naselbine, ki so v ponos Ameriki. Rojaki, ali naj vse to izgine brez vsakega spomina? Ne, ne sme. Ne bilo bi prav, ne lepo za nas. Delo slovenskega naroda in njegovih pionirjev v Ameriki je častno, ki je vredno priznanja. Zato menimo, da je prav in na mestu, da se temu delu ohrani vsaj v našem slovenskem tisku nekoliko zgodovinskega spomina. Naj vedo za namci, odkje so bili doma naši slovenski očetje in matere, ki so to delo opravili. Novi Svet, slovenski mesečnik ima ta namen, da bo to delo po možnosti zbral in ohranil zanamcem. Mi vsi smo mu pa dolžni pomagati, da bo to delo zmogel. Naročimo si ga sami in priporočajmo ga tudi drugim. Le na ta način in s tako našo pomočjo bo mogel to delo, ki si ga je zastavil, tudi izvršiti. Preč. gospodje, možje in žene, fantje in dekleta, vsem vam najlepša zahvala za posluh in vašo potrpežljivost!

(Dalje prih.)

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser:

— ROMAN —

Poslovenil Janez Pucelj.

"Jaz sem jako neumna," se nasmehne deklica in ugasi najbližnjo svečo.

Lenart jo gleda, kako mirno konča svoje malo delo. Obraz ji je spet veder, vendar pa čuti Lenart, da skrivajo te povešene veke marsikakšno tango.

Lenart je ujel velikega, rumenega mačka, ki se je sprehačal po sončni poti, in ga nesel h klopi pod skalo, kjer je sedela Alenka.

"Kako se pravi temu?" vpraša in ji vrže žival v naročje.

"Derr Gac," odgovori Alenka.

Lenart se zasmije in ji da poljub.

"Die Katze — — reci lepo: die Katze!"

"Die Gace — K ace," ponovi pokorno Alenka.

"Was tut die Katze?"

"Gracen," se smeje Alenka in pokaže roko.

"Böse Katz!" kara Lenart. "Strahotna mačka! Praska meni tako drago malo roko! Tega ne sme! Nihče ne sme moji Alenki storiti nič žalega!"

Alenka priklama in kar zažari.

"Hand — kan zagen!" Dvigne rob halje: "Fus!" Nato začne kazati s prstom: "Mund — Naz — Auga — Haaren — Gnak."

Hudomušno potrklja s koncem prsta Lenartu na prsi:

"Slimer beezzer Herc von libe Man!"

Tisti "libe Man" se strahovito razhudi. "Ti koj pokažem 'den schlimmen, beesen Herz', ti!" ji popreti Lenart in jo hoče zgrabiti za kite.

Toda Alenka se mu izmakne tako gibčno kakor rumeni maček in hlastne gori po skalnati stezi.

Z vriskajočim skokom je Lenart za njo. Podi jo vedno više, dokler se ji ne zaplete obleka ob dve pritlikavi smrečici in se mora Alenka vsa zasopla vdati na milost in nemilost.

Lenart jo prime krepko za zapestje.

"Kaj naj zdaj naredim s teboj?" vpraša po slovensko. "Naj te — vržem tu doli? Ali čez noč privežem k drevesu? Ali — ti odrežem lase?"

"Prosim, prosim, ne!" milo prosi Alenka. "Odpusti — prosim! Ne bom nikdar več — prosim!"

Lenart premišlja še dolgo. Kar od sile mu je všeč, kako vije Alenka roke in tako mikavno svetohlinsko prosjači milosti. In zares — če bi hotel, bi ji lahko polomil zapestji — saj sta dosti prenežni za njegove šape.

"Kaj naj storim s teboj? — — Ah, saj sama čisto dobro veš, da ti ne morem ničesar narediti!"

S temi besedami jo spusti za roke in jo burno potegne nase:

"Saj te imam vse prerad — tisočkrat prerad!"

Alenka mu ovije razmučene roke vris-kaje okrog vratu:

"Moram ti nekaj povedati — —"

"Kaj?" vpraša Lenart željno.

"Slimer, beezzer Herc —!" mu šepne tehtno na uho in prhne spet doli po poti.

Lenart obstoji in gleda za njo in se smeje, ko skaklja tako lahkotno in prožno navzdol. Hipoma pa se ustavi in se obrne k njemu nazaj. Lenart jo z nekaj skoki

doteče.

"Nekdo gre," reče Alenka in pokaže doli čez strmo reber. In res, spodaj na poti nekaj škrablja — videti je stara ženica. Gresta ji naproti in ko prideta do klopi, sedi tam ubogo babše, trudno in sopihajoče. Ko zasliši, da nekdo gre, vstane in potem tako globoko upogne kolena, da postane čisto majčkena.

"O Nanej —," reče Lenart začuden in izpusti Alenko za roko. Stara dekla ga zre ter ne ve, kaj bi; ne ve, kako naj bi ga nagovorila.

"No, dro — Bog vas sprimi, Nartej — gnadljivi gospod!" izjelja končno.

Očesci se ji popeljeta za trenutek sovražno do lepe mlade ženske tja čez, potem reče hlastno:

"Vaša mati me pošilja k vam, gnadljivi gospod. Bi jih vendar dro prišli že pogledati. So že koj pri kraju, dobra duša!"

"A?" de Lenart v zadregi. "Saj so bili vendar vse poletje čisto dobri."

"So bili," vzdihne Nanej. "Zdaj pa leži-jo že vsi nedeljo. Saj to veste sami, kako je z njimi."

Lenartu leže nekaj težkega na srce. Zmisli se noči, ko je bil našel mater pred podobo Matere božje. — Mati — —

Že dolgo ni bil pri njej. Pač ji je bil poslal dvakrat dve tolsti gosi in nekoč drugič lepo vezen predpasnik, ki ga je bil kupil od krošnjarja. In takrat ko je napravil Vetrinjski veselico in so stali kmetje ob potu, da bi občudovali sijaj gospode, se mu je zazdelo, kakor da so se zasvetile njene temne oči čez ramo nekemu ribiču. Ni pa utegnil pogledati po njej, ker — ah saj: neka dama je čakala, da bi jo pozdravil.

"Jim je hudo?" vpraša dekle.

Dekla zaskrbjeno priklama:

"Noči, ah noči."

Lenart se okrene nazaj k Alenki.

"Mati so mi zboleli, preluba," ji pove in mu de dobro, da ga koj razume.

"Boš jahal k njim, ne? — — Najbolje prec —"

Lenart ve dobro, da Alenka ni rada sama. Zatorej ji hvaležno stisne roko:

"Jutri se vrnem."

"Tako, Nanej, še nocoj pridem, da ne bo treba materi predolgo čakati. Lahko se drevi pod noč pelješ z našim vozom. Bog te obvari Alenka, in ne bodi žalostna!"

Alenka gre dva, tri korake za njim:

"Boš povedal materi o meni kaj dobroga?" vpraša strahoma.

"Menda vsaj, seveda bom," ji odgovori in jo poboža še enkrat po laseh.

Pa potem se mu hipoma zazdi, da materi ne sme ničesar povedati o ljubici.

Alenka maha še za njim, ko jaha na Županu po strmi poti doli do ceste. Lenart pa se ne ozre nič več nazaj.

Tedaj sede Alenka na klop in misli nanj. Zdaj je pri Grajfenfelzu — zdaj v Žrelcu — zdaj jaha proti Celovcu. To ti mora biti lepo, veliko mesto! Alenka ni bila še nikdar v mestu.

Kakšna neki je njegova mati? Ne tako plavih las, marveč črnih. Pa sicer? Kaj bi pač rekla, če bi prišla tudi ona z njim? Ni si ga upala prositi, da bi smela z njim.

(Dalje prih.)

S.P.D. sv. Mohorja

Jstanovljena 31. decembra, 1921.

Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS.

Odbor za leto 1939:

Predsednik: Jos. Zicherl, 2001 W. 19th Street
Podpredsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 2313 So. Winchester Ave.
Zapisnikar: Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Avenue
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, OFM.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Theresa Chernich, 2024 W. Coulter St. — Frank Dolenc, 2015 W. Coulter St.
Porotniki: Peter Coff, 1830 W. Cermak Road, — Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Louis Duller, 2241 So. Wolcott Ave.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. Cermak Rd.
Vratar: Charles Medic, 1844 W. 22nd Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo sredo zvečer ob 8. uri v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po \$1.00 na mesec mesečnine, in nič v slučaju, ako član umrje. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA CHICAGO, ILL.

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v sredo dne 7. junija točno ob osmi uri zvečer. Vabljeni ste, da se vdeležite v velikem številu. Na dnevni red pride več važnih točk, kakor tudi vse potrebno urediti glede našega piknika.

Piknik se bo vršil v nedeljo dne 25. junija na Kegelnem prostoru. — Z sobratiskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik.

GUZAJ

je tiskan v knjigi in tisti, ki so popraševali po tej knjigi, jo zdaj lahko dobijo.

Povest "Guzaj" je znana iz objave v "Amer. Slovencu". Knjiga stane s poštnino... 60 centov. Naroča se od:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Rd.
Chicago, Ill.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

ROŽNIVENCE

za vse razne slučaje si lahko naročite iz naše Knjigarne. Nekaj izbere objavljamo tu. Za kakše posebne slučaje, kot darove za obletnice porok ali kaj drugega imamo v zalogi še boljše in dražje. Za take slučaje nam pišite in postregli vam bomo po želji.

Štev. 34.	"ALL STERLING SILVER ROSARY" (kras- sen srebrni rožnivec, v črni barvi, pripraven za moške in ženske	\$2.50
Štev. 17.	"KRASNI SKIOPICNI ROŽNIVENCI", ki imajo v jagodah za očenaše vdlane skiopične slike Križevga pota. Dobijo se v črni, plavi, vijolični in zeleni barvi.	\$1.50
Štev. 108.	"KRASEN PEARL ROSARY" z lepim posrebr- nenim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta	\$1.35
Štev. 97.	LEPI "THE GUARD RING ROSARY" iz be- lih pearl jagod, posebno trpežno okovani, z lepim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta.	\$1.25
KRASNI ROŽNIVENCI, delani iz lepega barvanega stekla v beli, rdeči, rumeni in zeleni barvi. Pripravni za moške in ženske, fante in dekleta. Priprostejši po:		
	Bolje kovani z lepšimi križi	\$1.00
LEPI ČRNI ROŽNIVENCI z pozlačeno ali posrebrnjeno verzičico za ženske in moške. Priprostejši:		
	Bolje kovani z lepšimi križem	75c
DRUGI CENEJŠI RAZNI ROŽNIVENCI:		
Štev. 38.	Črne barve, z okovanim lesenim križem	60c
Štev. 105.	Pearl Gold Rosary, z lepim križcem	50c
Štev. 106.	Lepe vijolične barve, z lepim križcem	50c
Štev. 102.	Beli rožni venec z lepim križem	50c
Štev. 146.	Lep črn rožnivec, za moške in fante	45c
Štev. 103.	Lep beli, z lepim križcem	25c

Pri naročilih naj vsak navede štev. rožnivencev ter kake barve se naj pošljejo, da bo mogoče pravilno postreči. K naročilom je pridati potreben znesek. Po C.O.D. teh pošiljatev ne pošiljamo, razven, če želi prejemnik, da se stroški za C.O.D. zaračunajo njemu. — Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Pisano polje

I. M. Frank

Iskre.

Vse drugače pa je, ako katolicizem ni zmota, in je zmota materializem. Zdaj grize, da bi utegnil biti kak Bog, utegnil biti kak pekel, utegnilo biti še drugo življenje, in tu je point, da razni dopisniki hvalijo Barbiča, ko jim hladi srca pri tem vročem grizenju, ker trdi, da bi katolicizem ne mogel biti resnica radi "ladelcev" in teh bornih katoliških milijončkov — "še ti večina ma na papirju" — kakor trdi in hladi.

Precej ogorčenega se kaže g. Barbič, ker sem jaz rabil izraz "far". Potrkaj se na prav svetniška svoja prsa. "Jaz nikoli ne rabim izraza "far" in tudi v Prosveti ga nikoli ne vidim", se pohvali. O yeah! Izraz je tu, ampak v kakšnem smislu je bil izraz rabljen, je pa precej druga umara. Kriči o olik in omiki. Saj res. Nekdo je bil silno omikan in olikan in je — poljubil, pa je le tudi izdal. On titulira duhovnike z "duhovnimi očetji". Zelo omikano. Pa se pri tem strinja s Prosvetnimi dopisniki, da se mora vsaka mastna storica spraviti na dan o "duhovnih očetih". Prav kakor g. Molek, ki v enako svetniški pravičnosti prizna "duhovniku pravico do ljubezni", pa je težko kakega "dopisnika" opozoril, da bi bilo morda le dosti, ako je kak storija že desetkrat bila na tapetu. Morala pozna razna pohujšanja, tudi farizejsko pohujšanje pozna, in to je pohujšanje najslabše vrste.

Tudi pohvali se g. Barbič. Ne dela nobene razlike, če kdo plača voznino. Ali je on kompanija, ali uslužbenec? Dozdaj pač kompanija ne dela razlike, pa so le tudi že zdaj razlike, da se duhovnik niti ulice ne sme poslužiti v duhovski obleki. Nič hvale. Dalje ne brani nikomur, da "kdo gre v svojo cerkev, na svojo klop in tam lahko sedi do sodnega dne, če hoče...". Kakšna velikodušnost, kakšna pravičnost. Ampak isti Barbič bi rad vse cerkve podrl in vse klopi polomil. Kam naj potem ljudje grejo, kam naj se vse-dejo? Naj pusti cerkve in klopi pri miru, pa bo mir, taka hvala se pa pod mizo vala.

Se se pohvali pri pogrebih. "Vi se brigate le, kam pojde "duša" pokojnika, mi se pa brigamo, kaj bodo svoji pokojnika, ki so še živi, jedli in kje bodo spali in kako se bodo šolali". Ali je vam kdo ugo-

varjal pri takem briganju? Kdo? Kje? Če pa prihajate "civilno" robo, je pa zopet druga — umara.

Zarki.

Filip Macedonski je nekdo ogrožal Grčijo. V Atenah grmel najboljši govornik. Mosten in opozarjal na nevarnost. Pa so Atenčanje le zohali. Nikomur ni bilo obrambo ogrožene domovine. Demosten vidi zdehanje, govori o domovini. Pa pri na osla in njegovo senco. Glave se dvignejo. Tako tori. Za oslovo senco so se zanimali, prav nič za domovino. Filip je Grkom temeljito domovino pobasal. Verna slika današnjih časov, posebno v nekaterih slovanskih krogih. Za oslovo sence se pehajo, pri kaki žali in res slovanski domovini zdehajo. Vse bodo zafučkali.

Res čudna je moderna mladina. Kakršna mladina, tak bodočnost. Kakšna utegne bodočnost pri taki mladini? Mladina je fanatično komunistična v Rusiji, še bolj nazistično fanatična v Nemčiji, k drugje je enako fanatična. Na tem, kar si je vtepla v glavo. Resne in zrele in izkušene me že kar potepava. Izginejo, pa se odmaknejo, ker jim priseda ta fanatizem. Navdušenje je eno, fanatizem drugo. In s fanatizmom se nikamor ne pride. Pri nas se ponasaj velik del mladine s ciniznim ateizmom in sebičnim materializmom. Kam jadramo? Trobijo na povratke. Prav. "Mladino je treba od mladega navajati h kooperaciji". Tudi prav. Kako Praviijo: "Vsak človek je v rojstvu najpravo divjak in potem barbar". To pomeni, da bi bil prišel le iz živalskega divjaštva, kakor trdi materializem. Ako je fanatizem barbarizem sedanje mladine, je posledica barbarskih prednikov, in vse to razni demagogi izrabljajo, ne bo povratka. Materialistične in ateistične mladine ne boste nikoli dobili za kooperacijo. Vsekar ko se pa že sedanja škoda ne bo mogla popraviti. Mladina je postala taka, ker je bila potisnjena med divjaštvo, in valstvo, in tu ni povratka kvemu le nek — obliži.

Nesreče

Kolarski pomočnik Jan Hribar iz Domžal je razkladal plohe. Pri delu mu je padel težak ploh na glavo in ga močno poškodoval.

HRVATSKI MOLITVENIKI

V prodajo smo prejeli sledeče hrvatske molitvenike in knjige:

BISERJE SV. ANTE, lep ličen molitvenik, srednji tisk. Lepo vezan z zlato obrezo	\$1.25
Z rdečo obrezo	.90
KRUH NEBEŠKI, priličen cerkveni molitvenik z rdečo obrezo, drobnejši tisk	85c
VRATA NEBEŠKA, molitvenik za starejše z malo večjim mastnejšim tiskom, zlata obreza	\$1.25
Rudeča obreza	.90
PUT V NEBO, lep priličen molitvenik, drobnejši tisk, zlata obreza	\$1.75
VRTIČ GOSPODINI, manjše oblike, vezan v usnje, droben tisk, zlata obreza	\$1.75

Molitveniki z večjim mastnejšim tiskom so samo tisti, pri katerih je to označeno, drugih se z mastnejšim tiskom ne dobi. Za večja naročila kot misijone itd. se mora naročilo doposlati vsaj šest tednov preje se molitvenike potrebuje, drugače jih ne moremo pravočasno preskrbeti.

HRVATSKO SVETO PISMO — Novi zakon. Evangeliji in dela Apostolov. Spisal Prof. Dr. Franjo Zagoda. Lična v platno vezana knjiga, ki bi jo morala imeti vsaka hrvatska družina v svoji hiši. — Stane s poštnino

Naročilom za navedene knjige je treba pridjati potreben znesek. Po C.O.D. teh knjig ne pošiljamo, razven če naročnik želi, da stroške za C.O.D. nakažemo njemu. Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

(Konec prihodnjic)

Sveto pismo - novi zakon

Vsebuje Sv. Evangelije in Dejanja Apostolov. Knjigo je priredil in sestavil č. g. Jožef Zidanšek, duhovnik lavantinske škofije. Vsebuje 541 strani in je primerne žepne oblike.

STANE S POŠTNINO **\$1.00** Naroča se na naslovu:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Illinois